

Funerair Erfgoed

Bijdrage 7

door Jan Olsen

Met de vorige bijdrage in onze rubriek omtrent het funerair erfgoed te Melle beëindigden we onze rondgang op het resterend deel van het kerkhof gelegen rond de Sint-Martinuskerk te Melle. De bevolkingsaan groei en de komst in 1908 van het Psychiatrisch Centrum Caritas in onze gemeente noopten de gemeentelijke overheid een beslissing te nemen tot het aanleggen van een bijkomende begraafplaats in de onmiddellijke omgeving. In de beginperiode bleef men deze ook kerkhof noemen, ook al was het eigenlijk een overheidsinitiatief, in onze gemeente die zich voor het grootste deel toen tot de katholieke Kerk bekende was dit op dat moment geen probleem. We laten u via de verslaggeving van enkele opeenvolgende gemeenteraden de totstandkoming van deze gemeentelijke begraafplaats vorm zien krijgen. In september 1911, dus honderd jaar geleden, werd deze laatste rustplaats voor vele Mellenaars, in gebruik genomen, maar we starten ons overzicht van de ontwikkelingen die daartoe leidden een paar jaren vroeger.

De gemeenteraad in zitting bijeen onder voorzitterschap van de toenmalige burgemeester Joseph De Coster (een telg uit een van de belangrijkste bloemistenfamilies te Melle) op 5 augustus 1909 besprak in punt 12 van de agenda het ontwerp voor vermeerdering van het kerkhof. In de notulen dienaangaande lazen we het volgende:

"De gemeenteraad, overwegende dat door het aangroei en het plaatsen van een gesticht voor krankzinnige vrouwen⁸ binnen de gemeente, de oppervlakte van het kerkhof niet meer in verhouding is met de begravingen en dat er noodzakelijkheid bestaat hetzelfde te vermeerderen.

Overwegende dat de eigendommen kadastraal bekend sectie C, nummers 23i, 23k, 28a, 29a, 33a en een deel van 40d, groot volgens kadaster een hectare tien aren zeventig centiaren (1H 10a 70c) nevens het bestaande kerkhof gelegen, door hunne hoedanigheid en ligging tot vermeerdering van het kerkhof zouden kunnen aangewend worden, met de bestemming de geschikt erkende deelen onmiddellijk tot begraafplaats te gebruiken, de woning n° 23K in lijkhuisjes te veranderen en de overschietende gronden te verpachten.

Overwegende dat de gemeente er belang bij heeft de perceelen in hunne volle breedte te onteigenen, de te laag liggende gronden desnoods gemakkelijk kunnende aangevuld worden en voor de begravingen dienstig gemaakt, ook in aanmerking nemende dat de meerdere uitgaven daaruit te spruiten, gering zouden zijn aangezien, bij ontkennend geval, eene vergoeding zou verschuldigd zijn voor mindere waarde des overschots. Gezien het verslag van den heer Dokter Vanderschueren, schrijven der Provinciale Gezondheidscommissie, gedagteekend 23 maart 1906, nopens de gunstige ligging en goeden aard van den grond (bovendeel der perceelen 29 en 33).

De Raad daarover beramende besluit eenparig hooger aangeduide gronden en huis te onteigenen, waarvan de geschikt erkende deelen onmiddellijk tot kerkhof zouden benuttigd worden en de overige deelen verpacht.

Het ontwerp zal aan een voorloopig onderzoek onderworpen worden ten einde de opmerkingen der belanghebbende eigenaars te kennen.

Tegenwoordige beraadslaging zal met het proces-verbaal van onderzoek aan den heer Arrondissements-commissaris van Gent-Eecloo worden overgemaakt met eerbiedig verzoek ons het advies der bevoegde overheden te willen bezorgen ten einde een bepaald ontwerp te kunnen opmaken.”.

In de gemeenteraadszitting van 10 januari 1910 bogen de gemeenteraadsleden zich nogmaals over 'de vermeerdering van het kerkhof, in het bijzonder over de aanduiding van de in te lijven gronden', we citeren letterlijk uit het verslagboek wat genoteerd werd onder agendapunt 1:

"De Gemeenteraad:

Gezien zijne beraadslaging van 5 augustus 1909, betreffende de vermeerdering van het Kerkhof alhier,

Gezien de verslagen der Provinciale geneeskundige Commissie en van den provincialen Technischen dienst nopens de geschiktheid der gronden voor de ontworpen vermeerdering des Kerkhofs aan te schaffen.

Gezien de plans en metingen opgemaakt door den heer Van Hoecke, gezworen landmeter;

Overwegende dat er reden bestaat de te onteigenen gronden bepaaldelijk aan te duiden en het ontwerp te volledigen.

Besluit eenparig de vermeerdering des kerkhofs in te richten op de percelen sectie C, n° 40d, 33a, 29a, 28a en 23i.

Het Collegie wordt gelast de voorafgaandelijke werkzaamheden tot de aankopen vereischt te doen verrichten en de noodige stukken in te zamelen, zullende de Raad , bij vollediging des bundels bepaaldelijk beslissen.”.

In verband met agendapunt 6 van een volgende zitting van de Melse gemeenteraad, namelijk op 9 mei 1910 werd in het verslagboek volgende genotuleerd:

De Gemeenteraad:

Gezien zijne beraadslagingen van 5 augustus 1909 en 10 januari 1910, betreffende de ontworpen vermeerdering van het gemeentekerkhof alhier;

Gezien het proces-verbaal van schatting der aan te schaffen eigendommen;

Gezien de eischen der belanghebbende eigenaars nopens de afstandsprijs hunner goederen;

Gezien de ontwerpen van koopakte;

Gezien de overige aangehechte stukken;

Gezien artikel 76 van de gemeentewet.

Besluit:

1)Mits goedkeuring des Konings worden de hierna aangeduide eigendommen aangekocht om bij het gemeentekerkhof ingelijfd te worden:

-De perceelen sectie C, nummers 23h, 23i, 23k, behelzende een woonhuis dienende tot herberg, stalling en bakoven, gezamenlijk groot 31 aren 90 centiaeren, eigendommen van de heer Schatteman-Vandevelde Arthur en kinderen, brouwer te Wetteren, mits achtduizend zeshonderd vijftig franken.

-Het perceel n° 29a, sectie C, groot 33 aren 10 centiaeren, eigendom van de heer Impens-Meirsschaert Jan, herbergier te Melle, mits vierduizend negenhonderd vijfenzestig franken.

-De perceelen sectie C, nummers 28a en 33a, gezamenlijk groot zevenenvijftig aren negentig centiaeren (57a90c) eigendom van de heer Bekaert-Halaert en kinderen, bijzondere te Melle, mits achtduizend zeshonderdvijftig franken.

-Een deel van perceel sectie C, nummer 40d, hebbende drie aren 54 centiaeren 56 oppervlakte, eigendom van mejuffer De Vos Clementine te Melle, mits tweeduizend zeshonderdzeven franken.

Zijnde de totale onteigende oppervlakte een hectare zesentwintig aren vierenveertig centiaeren 56 en de totale koopsommen vierentwintigduizend negenhonderdzeven franken.

2)Deze aankopen zullen geregeld worden met de opbrengst eener leening aan te gaan met de maatschappij van het gemeentekrediet.

3)Het geschikt erkende deel zal onmiddellijk tot begrafplaats aangewend worden, het onderdeel zal naar gelegenheid en noodwendigheid aangehoofd worden overeenkomstig de voorschriften van het Hooger Bestuur.

4)Afschriften der tegenwoordige beraadslaging zullen, met de aanhangsels, ten gevraagdten einde aan den heer Arrondissements Commissaris van Gent-Eecloo worden overgemaakt.

N.B. Aangezien de vermeerdering van het kerkhof grootendeels vereischt wordt voor de menigvuldige lijken van het gesticht voor krankzinnige vrouwen 'Caritas', zijnde van algemeen nut, zullen de staatstoelagen aangevraagd worden.

Het verslag van de gemeenteraad van 4 september 1911 vermeldt in punt 7 van de agenda volgende:

"Wijding van het Kerkhof – aanvraag aan Zijne Hoogwaardigheid den Bisschop.

De Gemeenteraad:

Overwegende dat de werken van het nieuw Kerkhof bijna voltrokken zijn.

Overwegende dat binnenkort de begravingen er zullen kunnen plaats hebben.

Overwegende dat de bevolking der gemeente behoort tot het Roomsche Katholiek geloof.

Besluit eenparig te vragen aan Zijne Hoogwaardigheid den Bisschop van Gent het nieuw Kerkhof te wijden."

Afschrift dezer zal, ten gevraagden einde, aan den E.H. Pastoor overgemaakt worden.

In het Liber Pastorale Memorialis van de Sint-Martinuskerk te Melle lezen we omtrent deze voormelde wijding volgende:

"De 19 september 1911 heeft Mgr. Christiaens het nieuw Kerkhof plechtig gewijd. Waren tegenwoordig bij den groote plechtigheid de Zeer Eerw. Heer Deken van Ledeberg, veel priesters, het gemeentebestuur, het Kerkbestuur en eene groote menigte parochianen.

De Eerw. Pater Bouckaert heeft bij deze plechtigheid eene treffende gelegenheidsaanspraak tot het volk gedaan op het Kerkhof.

Het benedendeel van het Kerkhof langs de Schelde is niet gewijd Er is ook een Kleine ongewijde plaats in het bovendeel ..."

Mgr. Christiaens (naar wij menen gaat het hier over Frans Christiaens, geboren in 1844 en overleden in 1931, hij was missionaris in China tot 1899, vanaf 1889 was hij er bisschop, hij werd begraven te Wondelgem) verving dus bisschop Antoine Stillemans, de deken van Ledeberg was E.H. J.A. Cornand, ook pastoor te Ledeberg (deken van Gent extra muros –buiten de muren-, ultra Scaldim –over de Schelde-, sinds 1905, hij was geboeren te Eeklo in 1857). E.P. J. Bouckaert waarvan sprake preekte wel meermaals tijdens de missies die georganiseerd werden in de Sint-Martinusparochie, hij was dus voor de Mellenaars zeker geen onbekende. E.H. Isidoor De La Croix was toen pastoor te Melle.

In onze volgende bijdrage over ons funerair erfgoed (deel 8) starten wij aan de ingang van de gemeentelijke begraafplaats alwaar zich een Onze-Lieve-Vrouwekapelletje bevindt waarvan de geschiedenis teruggaat tot begin de 18de eeuw.

wordt vervolgd ...

